

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดทำสำมะโนธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการ และสำมะโนอุตสาหกรรมทุก 10 ปี ตามข้อเสนอแนะขององค์การสหประชาชาติ เพื่อให้ประเทศมีข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญทางด้านธุรกิจทางการค้า ธุรกิจทางการบริการ และอุตสาหกรรม การผลิตมาอย่างต่อเนื่อง โดยสำมะโนธุรกิจทางการค้า และธุรกิจทางการบริการได้จัดทำมาแล้ว 3 ครั้ง ในปี 2509 2531 และ 2545 และจัดทำสำมะโนอุตสาหกรรมมาแล้ว 3 ครั้ง เช่นกัน ในปี 2507 2540 และ 2550

สืบเนื่องมาจากปัจจุบันโครงสร้างการผลิตของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ทำให้หน่วยงานหลักด้านเศรษฐกิจของประเทศได้แก่สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งเป็นผู้ใช้ข้อมูลหลัก มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากการสำมะโน เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และติดตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและคาดการณ์แนวโน้มในอนาคตของการดำเนินธุรกิจและอุตสาหกรรมของประเทศและภูมิภาค โดยได้ส่งข้อเสนอขอให้สำนักงานสถิติแห่งชาติจัดทำข้อมูลสำมะโนอุตสาหกรรมจากทุกระยะ 10 ปี เป็นทุกระยะ 5 ปี ประกอบกับปัจจุบันประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่ได้มีการจัดทำสำมะโนด้านเศรษฐกิจทุก 5 ปี สำนักงานสถิติแห่งชาติจึงได้วางแผนปรับการจัดทำสำมะโนอุตสาหกรรมเป็นประจำทุก 5 ปี โดยจะเริ่มดำเนินการในปี 2555

สำหรับในปี 2555 ครอบคลุม 10 ปี การทำสำมะโนธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการ และครอบคลุม 5 ปี การทำสำมะโนอุตสาหกรรม สำนักงานสถิติแห่งชาติจึงได้บูรณาการการจัดทำสำมะโนดังกล่าวไปพร้อมกันภายใต้ชื่อ “โครงการ

สำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2555” โดยกำหนดแผนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของสถานประกอบการทุกประเภท และขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลรายละเอียดของสถานประกอบการ เฉพาะ สถานประกอบการที่ประกอบธุรกิจทางการค้า ธุรกิจทางการบริการ และอุตสาหกรรมการผลิต

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่แสดงให้เห็นโครงสร้าง และการกระจายตัวของสถานประกอบการประเภทต่างๆ เช่น สถานประกอบการธุรกิจทางการค้า ธุรกิจทางการบริการ อุตสาหกรรมการผลิต การก่อสร้าง การขนส่งทางบก สถานที่เก็บสินค้า กิจกรรมด้านข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร และโรงพยาบาลเอกชน เป็นต้น

1.2.2 เพื่อเก็บรวบรวมรายละเอียดการดำเนินงานของสถานประกอบการเกี่ยวกับจำนวน และขนาดของสถานประกอบการ ประเภทธุรกิจ และอุตสาหกรรม จำนวนคนทำงาน ลูกจ้าง ค่าตอบแทนแรงงาน มูลค่าซื้อสินค้ามาจำหน่าย หรือให้บริการ ต้นทุนการผลิต ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน มูลค่าขายผลผลิตและรายรับ ส่วนเปลี่ยนแปลงของวัตถุดิบและสินค้าคงเหลือ และมูลค่าสินทรัพย์ถาวรของสถานประกอบการ เป็นต้น

1.3 ขอบข่ายและคัมรวม

ขอบข่าย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ สถานประกอบการทั่วประเทศที่ประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ตามการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมประเทศไทย ปี 2552 (Thailand Standard Industrial Classification: TSIC-2009) ดังนี้

- ธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการ
- การผลิต
- การก่อสร้าง

- การขนส่งทางบก และสถานที่เก็บสินค้า
- กิจกรรมด้านข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร
- โรงพยาบาลเอกชน

ไม่รวม : แผงลอยในตลาด แผงลอยและหาบเร่ และแผงลอยในศูนย์การค้า

คุ้มครองสถานประกอบการที่มีคนทำงานตั้งแต่ 1 คนขึ้นไปที่ตั้งอยู่ใน กรุงเทพมหานคร

1.4 คาบเวลาอ้างอิง

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับจำนวนและลักษณะต่าง ๆ ของสถานประกอบการที่เก็บรวบรวม เป็นข้อมูลของสถานประกอบการที่เปิดดำเนินการในปี 2554

1.5 รายการข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

- 1.5.1 ชื่อและสถานที่ตั้งของสถานประกอบการ
- 1.5.2 ประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจของสถานประกอบการ
- 1.5.3 รูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมาย
- 1.5.4 รูปแบบการจัดตั้งทางเศรษฐกิจ
- 1.5.5 การร่วมลงทุนหรือถือหุ้นจากต่างประเทศ
- 1.5.6 จำนวนคนทำงานและลูกจ้าง
- 1.5.7 การขายสินค้าหรือบริการทางอินเทอร์เน็ต
- 1.5.8 จำนวนห้องพัก/จำนวนเตียง
- 1.5.9 หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร/E-mail Address

1.6 ประโยชน์ของข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ใช้อข้อมูลทั้งในภาครัฐและเอกชน ดังนี้

ภาครัฐ :

1.6.1 ใช้ในการวางแผนและกำหนดนโยบาย พัฒนาเศรษฐกิจด้านธุรกิจทางการค้า ธุรกิจทางการบริการ และอุตสาหกรรมการผลิตทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของธุรกิจและอุตสาหกรรมให้สามารถแข่งขันได้ในเวทีการค้าโลก

1.6.2 ใช้ในการจัดทำดัชนีชี้วัดภาวะเศรษฐกิจและภาวะการดำเนินกิจการ เช่น ผลิตภัณฑ์มวลรวม ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตของประเทศ สัดส่วนแรงงานในภาคการผลิต การบริการ เป็นต้น

1.6.3 ใช้ในการจัดทำแผนวิเคราะห์สถานการณ์ในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศ

1.6.4 ใช้ประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย ออกกฎหมายและมาตรการต่างๆ เพื่อส่งเสริมและกำหนดทิศทางการประกอบธุรกิจทางการค้า ธุรกิจทางการบริการ และอุตสาหกรรมการผลิต ให้เป็นไปตามแนวนโยบายที่กำหนดไว้

1.6.5 เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนจัดหาโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) เพื่อสนับสนุนธุรกิจทางการค้า ธุรกิจทางการบริการ และอุตสาหกรรมการผลิตของประเทศ

1.6.6 ใช้ในการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนเตือนภัยทางเศรษฐกิจและสังคม

1.6.7 ใช้ประโยชน์ในทางสถิติเพื่อจัดทำกรอบตัวอย่าง สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานประกอบการของหน่วยสถิติต่างๆ

ภาคเอกชน :

1.6.8 ผู้ประกอบการใช้ข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลการค้าเป็นกิจการ เป็นเครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งการวางแผนตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุนขยายกิจการ/สาขา บริหารและควบคุมการค้าในกิจการในด้านต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.6.9 ใช้ข้อมูลเป็นมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของตนเองกับกิจการอื่นๆ ในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน หรือขนาดต่างๆ

1.6.10 สำหรับนักวิชาการ นักวิจัย และสถาบันการศึกษา นำไปศึกษาวิเคราะห์ต่อยอดสร้างนวัตกรรม เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาธุรกิจทางการค้า ธุรกิจทางการบริการ และอุตสาหกรรมการผลิตที่อยู่ในความสนใจ และเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง